

Bevarandeplan Natura 2000

(Enligt 17 § förordningen om områdesskydd 1998:1252)

Gillertjärn, Säffle kommun, Värmlands län

Områdeskod och namn:	SE0610013 Gillertjärn
Mittpunktkoordinat:	1319428 - 6584003
Totalareal:	39 ha
Fastställd av Länsstyrelsen:	2006-03-15
Områdestyp:	Området är utpekad enligt Habitatdirektivet.
Fastigheter:	Säffle kommun; Björsebyn 1:61, 1:68, 1:77, 1:80, 1:81 & 2:3 Botten 1:12 & 1:6
Ägandeförhållanden:	Ungefär hälften av arealen ägs statligt och hälften privat.

Beskrivning av området

Omgivningar runt Gillertjärn karaktäriseras av en brant sydvänd sluttning där berggrunden till en stor del består av den kalkhaltiga bergarten gabbro. Goda förutsättningar skapas därmed för en rik jordmån och frodig flora utmed bergets sluttningar. Bland annat växer här sårläka, myskmadra, storrams, vippärt och sötvedel. Idegranen växer i naturliga och relativt stora bestånd. Skogen i sin helhet är en barrblandskog med ett bitvis stort lövinslag, främst i anslutning till kärr och bäckdråg där klibbal, ask, alm och lönn växer. Området är sedan 1982 skyddat som naturreservat.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Habitatkod	Habitatnamn	Areal (ha)	
		Rapporterad	Nytt förslag
8210	Klippvegetation på kalkrika bergssluttningar	6	
9010	Västlig taiga	16	utgår
9050	Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ	16	

Bevarandesyfte och bevarandemål

Syftet med Natura 2000-området Gillertjärn är att bidra till att upprätthålla så kallad gynnsam bevarandestatus för de ingående naturtyperna på biogeografisk nivå. För att uppnå gynnsam bevarandestatus krävs att specifika bevarandemål uppfylls. I nedanstående tabell framgår bevarandemål för naturtyperna i Natura 2000-område Gillertjärn.

Art/naturtyp	Bevarandemål*
Klippvegetation på kalkrika bergssluttningar (8210)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> <i>Typiska arter</i>
Örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ (9050)	<i>Areal</i> Naturtypens utbredning bibehålls i minst x ha omfattning. <i>Strukturer och funktioner</i> Relationen död ved/levande ved Andelen lövträd <i>Typiska arter</i>

*/Bevarandemål fastställs efter basinventeringen.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

För att de ingående naturtyperna ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas.

8210 Klippvegetation på kalkrika bergssluttningar

- Att substrat lämnas orört och enbart formas av naturliga processer
- Oförändrad hydrologi
- Intilliggande skog är gynnsamt för klippvegetation
- Gynnsam bevarandestatus hos typiska arter. De typiska arterna är indikatorarter vars förekomst indikerar bevarandestatus hos naturtypen.

9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ

- Skoglig kontinuitet (naturlig åldersdifferentiering och artsammansättning hos trädslagen).
- Död ved; grenar, torrträd, lågor mm i olika nedbrytningsstadier.
- Gamla och grova träd med dithörande barkstruktur.
- Lövträd av t ex asp, sälg och rönn är viktiga substrat, och dessutom viktiga som hålträd för fåglar.
- Opåverkad hydrologi med rörligt kalkhaltigt vatten.
- Naturlig dynamik vilket omfattar störningar, som t ex stormfällningar.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna (t ex trolldruva).

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Potentiella hot mot de ingående naturtyperna

- Produktionsskogsbruk, värdefulla element och strukturer försvinner.
- Markberedning
- Dikning
- Körning med tunga maskiner
- Bergtäkt
- Sur nederbörd och ökat kvävenedfall utgör ett hot mot känsliga arter, sannolikt ett flertal kryptogamer.

Åtgärder som sker i det runtomliggande skogslandskapet kan även indirekt utgöra hot mot Gillertjärns naturtyper. Exempelvis kan oförsiktig avverkning påverka hydrologin inne i Natura 2000-området.

Hoten mot Gillertjärns naturtyper bedöms som låga.

Bevarandeåtgärder med tidplan

Följande bestämmelser bidrar på olika sätt till att de ingående naturtyperna *klippvegetation på kalkrika bergssluttningar* och *örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ* uppnår och bibehåller gynnsam bevarandestatus i Gillertjärns Natura 2000-område.

Gällande regelverk 2006

- Tillståndsplikt gäller enligt 7 kap 28 a § Miljöbalken för åtgärder eller verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom ett Natura 2000-område. *Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman/är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.*
- Föreskrifter till Gillertjärns naturreservat.
- Riksintresse för naturvård enligt 3 kap 6 § MB, hela Natura 2000-området.

Ändamålet med Gillertjärns naturreservat är att områdets särpräglade och unik vegetation bevaras. Dikning och täktverksamhet är förbjudet enligt reservatsföreskrifterna. Skogsbruk sker enligt restriktioner i skötselplan. Målet med skötseln är att idegransbeståndet bevaras, och att detta och övriga växtsamhällen av större biologiskt intresse så långt som möjligt får utvecklas fritt utan direkt inverkan av mänskliga ingrepp. Skötselplanen för reservatet kommer att revideras senast 2007. Ytterligare bevarandeåtgärder bedöms i dagsläget inte som nödvändiga.

Bevarandestatus idag

8210 Klippvegetation på kalkrika bergssluttningar

Nationellt

Naturtypen *klippvegetation på kalkrika bergssluttningar* har en god bevarandestatus i landet. Naturtypen är vanligt förekommande i områden med kalkberggrund.

Gillertjärn

Bevarandestatusen för *klippvegetation på kalkrika bergssluttningar* i Gillertjärns Natura 2000-område är oklar men troligen gynnsam.

9050 Örtrika, näringsrika skogar med gran av fennoskandisk typ

Nationellt

De naturvärden som är relaterade till naturtypen består ofta av ett artrikt fältskikt med kärlväxter och marksvampar. Rika orkidélokaler (t.ex. guckusko och norna) förekommer främst i Jämtland. Områden med gammal skog och lång trädkontinuitet är ovanligt, men i de fall de förekommer har de även mycket höga naturvärden kopplade till grova träd, mycket död ved och stor artrikedom av främst svampar, lavar och insekter. I södra Sverige finns områden med lägre trädkontinuitet av gran, och där lövinslaget är större med bl.a. hassel. Detta beror på en kombination av jordmån, klimat och att skogarna ofta ligger på gammal inägomark som växt igen eller planterats.

Naturtypen är ojämnt fördelad över landet och utgörs i södra Sverige sällan av stora arealer. Naturtypen är vanligast i de kalkrika delarna av den boreala regionen, där Jämtlands län står för den absolut största arealen, speciellt av högörstypen. De kan då utgöra smala stråk i en mosaik tillsammans med t.ex. västlig taiga. Västerbottens-, Uppsala- och Stockholms län är andra delar av landet som hyser större mängd av denna skogstyp, och även i Örebro- och Södermanlands län förekommer den till viss del. Gotlands kalkbarrskogar betas ofta och faller då in under naturtypen.

Gillertjärn

Delar av skogen vid Gillertjärn utgör representativa exempel på naturtypen *örtrika, näringsrika skogar med gran av Fennoskandisk typ*. Flera av naturtypens typiska arter förekommer i fältskiktet. Berggrunden är kalkrik och hydrologin är ostörd. Död ved finns i form av granlågor och lövträdsinblandningen är betydande. Bevarandestatusen är oklar men troligen gynnsam.

Uppföljning

För att bedöma ingående naturtypers bevarandestatus krävs uppföljning av uppsatta bevarandemål. Vid uppföljning utvärderas även befintliga bevarandeåtgärder för att se om de fyller sitt syfte. Om en befintlig bevarandeåtgärd inte har avsedd effekt kommer åtgärden att justeras. Nedan beskrivs när och hur de olika bevarandemålen ska följas upp.

Ett nationellt uppföljningsprojekt är under utarbetande. Komplettering kommer att ske då projektets riktlinjer och metoder är möjliga att tillämpa.

Bilagor

1. Natura 2000-områdets avgränsning
2. Ingående naturtypers utbredning (klart efter basinventeringen)

Referenser

Natura 2000 – Art och naturtypsvisa vägledningar 9050 - Uppdaterat: 2003-07-07

Parametrar och metoder för uppföljning i Natura 2000 - Version 4: 2004-05-07.

Länsstyrelsen i Värmlands län. *Kommuninventering Säffle kommun*

Länsstyrelsen i Värmlands län. *Reservatsbeslut och skötselplan för naturreservatet Gillertjärn*
1982-04-19